

[Hartel.]

I § 6, 3die Stykke, mangler der stadig Garanti for, at et Skoleforbunds Skolekommission — jeg har omtalt dette ved tidligere Behandling her i dette høje Ting — kommer til at rumme Repræsentanter for alle de under Skoleforbundet værende Kommuner. Det maa være en Forglemmelse, naar Ministeren ikke har været opmærksom paa denne Udtalelse fra min Side. Det maa dog være Meningen, at alle interesserede skal have Adgang til den paagældende Skolekommission.

Den nye Affattelse af § 8 er ogsaa langt bedre og hensynsfuldere end den tidligere, idet Statstilskuddet nu kun kan inddrages, hvis de lokale Myndigheder vægrer sig ved at bringe lovstridige Forhold til Ophør. Vil kan tiltræde denne Affattelse.

Hvor der er Tale om Overfyldning af Klasserne i Skolerne, forekommer det mig, at Venstres Ændringer giver større Bevægelsesfrihed for de lokale Myndigheder, uden paa nogen Maade at skade berettigede Interesser, og jeg mener derfor, at Flertalspartierne godt kunde have været imødekommende paa dette Punkt.

Pudsigt nok gentager Venstre mindretallet i sit Forslag det, som jeg ved den tidligere Behandling her i Salen betegnede som en sproglig Lapsus, idet der staar: En Henviſning til en privat Skole kan dog ikke foretages mod vedkommende Børns Forældres eller Værgers Ønske. Jeg henstillede allerede dengang, at man rettede det til: mod Ønske fremsat af de paagældende Børns Forældre eller Værger. Det er nemlig et væsentlig bedre Dansk end denne Ophobning af Genitiver, og jeg synes, at naar det drejer sig om et Skolelovsforslag, og det er Lærere, der beskæftiger sig med det, saa vil det ikke være urimeligt at forlange et vist Hensyn til det danske Sprog.

Vi billiger ligeledes Venstre mindretallets Regler for den Fremgangsmaade, der skal benyttes ved eventuel Oprettelse af Centralskoler. Det er foreslaaet, at det skal være tiltraadt af et Flertal blandt Beboerne og derefter af to Trediedels Majoritet af Kommunalbestyrelsen. Det maa anses for rimeligt, naar saa betydelige Forandringer skal gennemføres, at man da er helt sikker paa, at det er en varig Stemning, der ligger bag, og ikke et Øjebliksfænomen, der giver Anledning til, at Ønskerne fremsættes.

I § 14 er der af Lærerne foreslaaet gratis Læremidler for Eleverne. Vi er fra vor Side afgjort for denne Paragraf. Jeg kan der ikke andet end sige, at det forekommer mig, at den konservative Ændring,

hvori der staar, at det kan benyttes, hvis Forældrene ønsker det, kan føre til visse Former for honnet Ambition og kan sætte et Skel mellem Børnene. Og det var jo meget godt, naar den konservative Ordfører, det ærede Medlem Hr. Vesterager, sagde, at Børn satte Pris paa at faa en Bog af Fader eller Moder. Ja, det er der ingen Tvivl om, men de vil som Regel hellere have en Bog uden for Skolebøgernes Række end inden for; jeg tror ikke, man glæder sin lille Datter saa meget ved at give hende en Bog i Kemi eller Munchs „Samfundslære“, eller hvad det kan være, fremfor en Bog, der beskæftiger sig med andre, uden for Undervisningsfagene liggende Emner.

Jeg forstaar ikke Dybsindigheden i Ministerens Ændring, hvor „anskaffes til“ er blevet til „stilles til Raadighed for“, men det er maaske min Fejl.

I § 15 er den af mig tidligere omtalte mærkelige Bestemmelse om Selvvirksomhed som Grundlag for Skolearbejdet blevet opretholdt. Der er vel sket en Afsvækkelse, idet der i Stedet for „skal“ nu staar „bør“. Jeg vil atter en Gang henstille, at disse tidsprægede Bestemmelser ikke finder Optagelse i Loven. En Lov skal være uden Tendens. Det er enhver god Lærers Sag at vække Børnene til Selvvirksomhed. Det er en Del af hans pædagogiske Arbejde. Det kommer naturligt, og det er den eneste Form, hvorunder Undervisning kan bære Frugt. Der kan efter min Opfattelse fortælles interessant og gribende om f. Eks. en Mand som Edison, og dette kan vække til Selvvirksomhed i lige saa stor Udstrækning som dette, at Børnene er aktivt, med deres Hænder beskæftigede med Kondensatorer eller andre fysiske Instrumenter. Begge Former for Selvvirksomhed, den indre Selvvirksomhed og den rent ydre, kan have lige stor og afgørende Betydning.

Jeg vil derfor paa ny henstille, at man fjerner denne Bestemmelse fra Loven. Det kan ikke nytte, at vi kommer ind paa hver at møde med vore Særkrav: een vil have Klasseundervisning, een vil have Enkeltmandsundervisning; en anden kræver, at Skolen skal gaa ind for de nationale Synspunkter; en tredje vil maaske have, at først og fremmest social Forstaaelse skal være Grundlaget for Undervisningen i Skolen; ja, det ærede Medlem Hr. Aksel Larsen vilde maaske sige, at det vigtigste af alt var Respekten for det internationale Broderskab, og forlange, at Skolen skulde gaa ind for dette. Jeg advarer mod denne Fremgangsmaade, og jeg mener, at Formaaalsparagraffens Ord her om, at Folkeskolens